

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ - 09/10/2024

Σε αδιέξοδο η τηλεθέρμανση με βάση το αέριο: Ποιες είναι οι βιώσιμες λύσεις για τις λιγνιτικές πόλεις της χώρας;

Τέσσερα χρόνια από τον αρχικό σχεδιασμό για τη μετάβαση της θέρμανσης και της τηλεθέρμανσης στο αέριο, οι λιγνιτικές πόλεις της χώρας βρίσκονται σε αδιέξοδο. Κυβέρνηση, τοπική αυτοδιοίκηση και ΔΕΗ αδυνατούν να φτάσουν σε συμφωνία, καθώς σημαντικές διεθνείς εξελίξεις καθιστούν τις νέες υποδομές αερίου όχι μόνο κλιματικά επιζήμιες, αλλά και οικονομικά μη βιώσιμες. Την ίδια στιγμή, οι λύσεις που βασίζονται στις ΑΠΕ και είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς πόρους ανθίζουν στην Ευρώπη.

Με στόχο να συμβάλει στη συζήτηση για το μέλλον της θέρμανσης και της τηλεθέρμανσης στις λιγνιτικές πόλεις της χώρας, το Green Tank αξιοποίησε τα δημόσια διαθέσιμα στοιχεία και ανέλυσε το ιστορικό και το κόστος του υφιστάμενου σχεδιασμού που βασίζεται εξ ολοκλήρου στο αέριο.

Σύμφωνα με τα ευρήματα της ανάλυσης, το συνολικό κόστος των υποέργων που σχεδιάζονται αγγίζει τα € 420 εκατ. Κρίσιμα υποέργα όπως α) η διασύνδεση της τηλεθέρμανσης Κοζάνης με το ενιαίο δίκτυο τηλεθέρμανσεων, β) η νέα μονάδα ΣΗΘΥΑ αερίου που θα κατασκευάζε η ΔΕΗ και γ) η διασύνδεση της τηλεθέρμανσης Αμυνταίου, συνολικού κόστους €176 εκατ. δεν έχουν ξεκινήσει ακόμα, ενώ σημειώνονται σημαντικές καθυστερήσεις σε υπό κατασκευή έργα.

Εκτός από το υψηλό κόστος εγκατάστασης, η ανάλυση κόστους-οφέλους για την πόλη της Κοζάνης δείχνει ότι και το κόστος λειτουργίας αυτών των συστημάτων θα κινείται ανοδικά λόγω της εξάρτησης από το ρυπογόνο και ακριβό ορυκτό αέριο, επιβαρύνοντας όχι μόνο τις λιγνιτικές πόλεις, αλλά και το σύνολο των καταναλωτών της χώρας.

Αυτά συμβαίνουν στην Ελλάδα τη στιγμή που οι τιμές αερίου εξακολουθούν να εμφανίζουν διακυμάνσεις χωρίς να έχουν επανέλθει στα προ κρίσης επίπεδα, ενώ η Ευρώπη επιταχύνει την απεξάρτησή της από τα ορυκτά καύσιμα, περιορίζοντας δραστικά τις χρηματοδοτήσεις για υποδομές αερίου. Ειδικά για τη θέρμανση και τα συστήματα τηλεθέρμανσης προκρίνονται λύσεις που βασίζονται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με τη Δανία, τη Λετονία και την Ουγγαρία να δίνουν ήδη καλά παραδείγματα, ενώ για την τηλεθέρμανση των λιγνιτικών περιοχών της Ελλάδας έχουν ήδη κατατεθεί αντίστοιχες προτάσεις που βασίζονται στις ΑΠΕ.

Με αυτά τα δεδομένα, το κείμενο πολιτικής του Green Tank καταλήγει στα εξής:

- Για τις τρεις πόλεις που σήμερα έχουν συστήματα τηλεθέρμανσης (Κοζάνη, Πτολεμαΐδα, Αμύνταιο), η μόνιμη λύση θα πρέπει να αξιοποιεί το **κατάλληλο μίγμα τεχνολογιών ΑΠΕ** (ηλιοθερμικά συστήματα, αντλίες θερμότητας, φωτοβολταϊκά και ηλεκτρολύβητες, τοπικά παραγόμενη βιομάζα, γεωθερμία κ.α.) ανάλογα με το δυναμικό της κάθε περιοχής και το βέλτιστο κόστος κατασκευής και λειτουργίας.
- Ειδικά για την Κοζάνη, θα απαιτηθεί οπωσδήποτε μια μεταβατική λύση, η οποία μπορεί να βασιστεί στους ηλεκτρολύβητες, με την προϋπόθεση ότι θα βρεθούν πόροι για την κάλυψη του κόστους αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας από το δίκτυο με τρόπο ώστε να μην

επιβαρυνθούν επιπλέον οι πολίτες της Κοζάνης για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την εφαρμογή της μόνιμης λύσης.

- Ένα πρόγραμμα στη λογική του «Απόλλων», ειδικά για τις τηλεθερμάνσεις, θα μπορούσε να γεφυρώσει πιθανά χρηματοδοτικά κενά που θα αναδείξει η τεχνικο-οικονομική αξιολόγηση των λύσεων.
- Για τις πόλεις που δεν έχουν σύστημα τηλεθέρμανσης (Φλώρινα, Μεγαλόπολη), προτείνεται ο **εξηλεκτρισμός της θέρμανσης με αντλίες θερμότητας**, σε συνδυασμό με παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης των κτιρίων και εγκατάσταση ΑΠΕ για την κάλυψη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, είτε από μεμονωμένα νοικοκυριά και επιχειρήσεις, είτε συλλογικά αξιοποιώντας το εργαλείο των ενεργειακών κοινοτήτων.
- Σε ό,τι αφορά τους πόρους, οι λύσεις ΑΠΕ μπορούν να προχωρήσουν γρήγορα και είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς πόρους, σε αντίθεση με το αέριο. Ειδικά οι λιγνιτικές περιοχές έχουν στη διάθεσή τους πολλές δυνατότητες για επενδύσεις σε έργα καθαρής ενέργειας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το **Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης**, όπου απομένει ακόμα να εξειδικευτεί περίπου το ήμισυ των συνολικών πόρων ύψους 1.6 δισ. ευρώ (τα 1.4 προορίζονται για τις λιγνιτικές περιοχές). Υπάρχουν επίσης τα **έσοδα δημοπράτησης δικαιωμάτων εκπομπών** που κατευθύνονται στις λιγνιτικές περιοχές από το 2018, τα οποία παραμένουν ως σήμερα εν πολλοίς αναξιοποίητα (144.2 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2018-2023) και φυσικά οι πόροι από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου.

«Ο ριζικός επανασχεδιασμός για τη θέρμανση και την τηλεθέρμανση των λιγνιτικών περιοχών είναι απαραίτητος και αμιγώς ζήτημα πολιτικής βούλησης. Η αξιοποίηση των διαθέσιμων τεχνολογιών ΑΠΕ, η τεχνικο-οικονομική τεκμηρίωση και η διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς αποτελούν τη μόνη ασφαλή και μακροπρόθεσμα βιώσιμη λύση στο σημερινό αδιέξοδο», δήλωσε ο Νίκος Μάντζαρης, αναλυτής ενεργειακής πολιτικής και συνιδρυτής του Green Tank.

--ΤΕΛΟΣ--

Σημειώσεις προς συντάκτες/συντάκτριες:

- Μπορείτε να διαβάσετε το κείμενο πολιτικής με τίτλο «Το μέλλον της θέρμανσης στις λιγνιτικές περιοχές της Ελλάδας: Ανάλυση του σχεδιασμού & βιώσιμες εναλλακτικές» σε [αυτόν τον σύνδεσμο](#).
- Μπορείτε να διαβάσετε τα ευρήματα της δημοσκόπησης που διενέργησε το Green Tank σε συνεργασία με την prorata όπου αποτυπώνονται οι απόψεις των πολιτών των λιγνιτικών δήμων της Δυτικής Μακεδονίας για το μέλλον της τηλεθέρμανσης σε [αυτόν τον σύνδεσμο](#).